

KURDISH SORANI

فایرۆسی کۆرۆنا چیه؟

فایرۆسە کانی کۆرۆنا خیزانیکی گەورەن لە فایرۆسەکان کە ئىكىيەت بىنە ھۆى نەخۆشى لە ئازەل يان لە مرۆڤدا. چەند فایرۆسیکى کۆرۆنا بەھو ناسراون كە لە مرۆڤدا ئىبىنە ھۆى نەخۆشى كۆئەنداماكانى ھەناسە، بىگە لە ھەلامەتىكى سادەوە تا چەند پەتايكى سەختر.

کۆفيد-۱۹ چیه؟

کۆفيد-۱۹ نەخۆشىيکى پەتايكە کە ھۆكارەكەي فایرۆسیکى زۆر نويە كە پېشتر نەناسرابو (کۆفيد-۱۹) كورتكراوهى کۆرۆنا فایرۆسە كە لە سالى ۲۰۱۹ پەيدابو). ئەم نەخۆشىيە و ئەم فایرۆسە نويە نەناسرابون بەر لە سەرەمەلدىنى لە شارى ئۇھان لە چىن لا مانگى دىسەمبەرى ۲۰۱۹.

نىشانەكاني کۆفيد-۱۹ چىن؟

نىشانە ھاوبەشەكاني کۆفيد-۱۹ ئەمانەن؛ تاو رەلز، ھەست بە ماندوبون و كۆخەيىكى وشك. لە حالاتە سەختەكاندا ئەكىيەت بىت بە ھۆكارى ھەورکردنى سىيەكان، دىيارىدەتىزى كۆئەندامى ھەناسە و ھەتا مردن. ئايا كوتان، دەرمان يان چارەسەر ھەيە بۇ کۆفيد-۱۹.

تا ئىستا نە كوتان و نە دىزە فایرۆس ھەيە بۇ بەرنگاربونەوە يان بۇ چارەسەرى كۆفيد-۱۹. بەلام ئەو كەسانەيى كە تووش دەبن، پېوستە چاودىرىيېكىن بۇ ئەوەيى كارىگەرى نىشانەكان سوک بىكىيەتەوە. ئەو كەسانەيى نەخۆشى درېزخايانيان ھەيە باشتىرە بىكىيەنە نەخۆشخانەوە. زۆربەي نەخۆشەكان چاڭدەنەوە ئەوش دەگەرىتىمەوە بۇ ئەو خزمەتو چاودىرىيەيى كە وەرىدەگەرن. توپىزىنەوە بەرددوامە بۇ دۆزىنەوە كوتانو چەند دەرمانىكى تايىھەت بۇ چارەسەر.

كىن ئەو كەسانەيى مەترسىيان لە سەرە بە قورسى نەخۆشىكە يانلى دەربەكەويت؟ لە كاتىكىدا ئىيمە ھېشىتا خەرىكىن فيردىبىن كۆفيد-۱۹ چۈن كارىگەرى لە سەر خەلک ھەيە. بە پېي ئامارەكان، كەسانى بەتمەن و كەسانى كە پېشتر نەخۆشى درېزخايانيان لە گەلە (وەكى بەرزى فشارى خوين، نەخۆشى دىل، شىرپەنچە يان نەخۆشى شەكرە) نەخۆشىكە قورستر دەگەرن بە وەراورت بە كسانى تر.

چی بکم بق خوپاراستن و رینگریکردن له تهشهنه کردنی ئەم نەخوشیه؟
بە چەند ریکاریکی خوپاراستنى ساده نەتوانیت نەگەرى توшибونت يان نەگەرى بلاوکرنەمەوهى قایرۆسەكە كەمبەھىتەمەوهى:

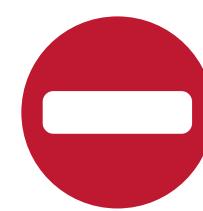
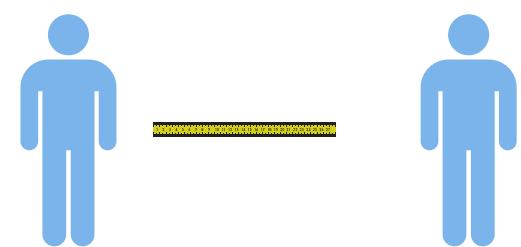
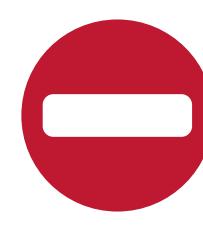
- بە شىۋىيىكى باش و بەردەواام دەستەكانى پاكىڭەرەمەوه بە ماددەئەملەكوحول يان بە سابۇن و ئاو بىيانشۇ، چونكە بەم شىۋىيە قایرۆسەكان دەكۈزۈت كە ئەكىرىت لە سەر دەستتىن.

- مەودايىكى پارىزراو بەھىلەمەوه لە نىوان خۇتو خەلکدا، بەلاي كەممەمە 1 مەتر (3 پى). قایرۆسەكە لەناو دلۇپە بچوکەكانى ليكدا بونى هەمە، و ئەكىرىت لە رىيى ھەنمەدانەمەوه لە مەودايىكى نزىكەمەوه بگۈزىرىتەمەوه، بەتايمەتى لە كاتى كۆخە يان پېزمىن يان كەسىك تاي ھەبىت.

- تا ئەتوانىت دەست لە چاولو لوتو دەمت مەدە، چونكە دەستت بەرى رووى شەكان دەكمەت كە دەكىرىت قایرۆسەكە لە سەر ئەم شتانە نشىتىتەمەوه و توش بە دەستت ھەلىان بگۈزىرىتەمەوه. دەست كە پىسبۇ ئەكىرىت قایرۆسەكە بگۈزىتىتەمەوه بق چاولو لوتن يان بق دەمت، و لەمۇيە قایرۆسەكە دەتوانىت خۇى بگۈزىتىتەمەوه بق ناو جەستەت دەواتر نەخوشت بىكەت.

- دلىيابە كە خۇتو ئەم كەسانەي دەزرو بەرت رىكارەكانى پاكو تەمىزىي كۆئەندامەكانى ھەناسە دەگەرنەبەر. واتا، لەكانى كۆخدا يان پېزمىن بە ئەنۋىشكەت يان بە دەسپ دەمەو لوتن بېۋوشە. دۆاتر يەكسەرى دەسپكە فەرەدە. بق چى؟ چونكە دلۇپە بچوکەكان قایرۆسەكە بلاوەدەكەنەمەوه پابەندىبۇونت بە رىكارەكانى پاكو تەمىزىي كۆئەندامەكانى ھەناسە، خەلک دەپارىزى لە قایرۆسەكانى سەرما و ھەلامەت و كۆفید-19.

- باوشۇ تەموقە لەگەل كەسا مەكە، لەبەر ئەم ھۆيانەى كە پىشىر ئامازەمان پېيىكەد. تا ئەتوانىت لە ماللەمە بەمىنەمە پابەندبە بە رىنمايىكەن كە لە لايمەنى دەسەلەتدارانەمەوه جەختى لى كراوه. ئەگەر تاولەزت لىيە يان كۆختەت ھەمە يان بە زەممەت ھەناسە ئەكىشىت، بە زەوتلىن كات پەيوەندى بکە و داواى يارمەتى پېشىكى بکە. ئەمە ئاسانكارىيە بق كارمەندانى تەندروستى بق ئەمەوهى بە خىرايى و بە ئاراستەيىكى دروست خزمەت پى بگەينىن و بىتىرىن بق نەخۆشخانەي تايىبەت بەم ھەخوشىمەوه. بەم شىۋىيە خۇت دەپارىزى و رىنگىرى دەكمەت لە تەشەنەكەن دەن قایرۆسەكە و پەتاڭانىتىر.

All the measures included in the present leaflet follow what established by the world health organization (WHO)